



Szemes Béla

„A rendezői koncepció külön érdeme, hogy nem törekedett az előadásra ráerőltetett, kizárólagos és tévedhetetlen interpretáció érvényre juttatására, azt kiváltandó, a színészek erőteljes karakter-játékára helyezte a hangsúlyt.”

Cselszövéssek – szerelem – hűtlenség – féltékenység – szerencsés végkifejlet

(Beaumarchais *Figaro házassága* című darabjának bemutatója a Hevesi Sándor Színházban)

A színpadi szerzők és műveik ismeretében biztosan állítható, hogy a XVII. és a XVIII. századi francia vígjáték elhagyhatatlan része az európai drámairodalom kánonjának. A „nagy elődök” műfaji hagyományainak követőjeként, ez utóbbi időszak kétségtelenül legmarkánsabb darabírója a század utolsó harmadában alkotó – kalandos életű, de kevés művet az utókorra hagyományozó – Beaumarchais, aki számára a *Figaro házassága* (1778) címmel megjelent komédiája hozta meg írói pályájának kiteljesedését.

Jóllehet ez a tény is befolyásolta az egerszegi színház társulatát, hogy a megalakulásának harmincadik évfordulójára emlékező „ünnepi évadon” – Alföldi Róbert vendégrendezésében – bemutassa a francia szerző darabját. Nem előzmények nélkül, hiszen a Hevesi Sándor Színházban „kosztümösebb” változatban 1985 októberében Merő Béla már színpadra állította Beaumarchais művét.

Az idei előadás Hamvai Kornél (2007) szövegátültetésére épült, amely más fordításokkal ellentétben (pl. Forgách András tolmácsolása) a köznyelvhez közelebb álló, pergőbb ritmusú színpadi nyelvezetet teremtett meg. Alföldi jó érzékkel igazította rendezését a szövegkönyv „tartalmához”: nem tartotta fontosnak az eredeti cselekmény legapróbb részleteinek az eljátsztatását, ugyanakkor megmutatta azokat a lényeges elemeket – intrika, szerelem, hűtlenség, féltékenység, gyanúsítgatások, félreértés –, amelyek a darab történetének gerincét képezve elvezették a nézőt a szerencsés végkifejletig. A rendezői koncepció külön érdeme, hogy nem törekedett az előadásra ráerőltetett, kizárólagos és tévedhetetlen interpretáció érvényre juttatására, azt kiváltandó, a színészek erőteljes karakter-játékára helyezte a hangsúlyt. S mert a színpadon a külső látványosság és a vígjátékokban megszokott túlzott cselekményesség helyett maguk a figurák kaptak

“Ebben a közegben nem tűnt zavarónak a színpadra gurított vasalódeszka, a ruhatartón sorakozó női ruhák látványa és a szimbolikus jelentést hordozó, női ruhába öltöztetett, menyasszonyi diadémot viselő, majd lecsupaszított műanyag alak sem.”



prioritást, ezért válhatott a célja elérése érdekében vállalt, tragikomikus szituációkban megvalósuló emberi küzdelem (elsősorban Figaro, Susana, Rosina, bizonyos fokig Almaviva sorsában) az előadás legfőbb üzenetévé. Ebből fakadhatott, hogy a színpadi történet ritmikája nem volt egyenletes, egy-egy jelenet néha hosszabbnak, unalmasabbnak tűnhetett.

Természetesen a műfaj „kelléktárához” tartozó elemeknek – helyzet- és jellemkomikum, gegek, nyelvi játék, rendkívül erőteljes, de nem zavaróan túlzó metakommunikáció – tanúi lehettünk, ugyanakkor egy-egy kesernyésebb felhang (Figaro nagymonológja, Marcelina „vallomása” életéről) is kihallatszott a komédiából.

Az előadás hatásosságának növelése érdekében Alföldi – közvetlen kommunikációs kapcsolatot teremtve a nézőtérrel – rutinszerűnek ható megoldásokat is alkalmazott. Úgyesen kihasználta ugyanakkor a játékteret. A maga által tervezett díszletek mindenféle túlcicomázottságtól mentesek, rendkívül puritának voltak. Mobilitásuk – valamennyi színpadi berendezés kerekeken gurult –, a színpadkép gyors variálhatósága érdeké-

ben, meg talán napjaink lenyomataként, ötletes megoldásnak bizonyult. Ebben a közegben nem tűnt zavarónak a színpadra gurított vasalódeszka, a ruhatartón sorakozó női ruhák látványa és a szimbolikus jelentést hordozó, női ruhába öltöztetett, menyasszonyi diadémot viselő, majd lecsupaszított műanyag alak sem.

Alföldi Róbert kitűnő érzékkel osztotta ki a szerepeket. A hűtlen, féltékeny és kicsapongó, rászédett Almaviva gróf alakját Sztarenki Pál formálta meg, akinek dicséretes alakítása nem a pipogya csapdába csalható nemesembert, sokkal inkább a helyzetét tisztán megítélő uralkodó öntudatos figuráját állította a néző elé.

Szakály Aurél (Figaro) a címszereplő bőrében maximális teljesítményt nyújtott. Túlzásoktól mentes játék a siker nagybani garanciáját jelentette. A mindenütt feltűnő Querubín nők iránti (főként Rosina grófné) rajongását nem vontuk kétségbe, mint ahogy érzékeny lelkületét is (költői alkat) hitelesen kaptuk vissza Barsi Márton színpadi szerepformálásában. Farkas Ignác (Bartolo orvos) érett játékával megkérdőjelezhetetlen élményt jelentett, miközben vele egyetemben emelhetjük ki a szerepbeli groteszk



„Szakály Aurél (Figaro) a címszereplő bőrében maximális teljesítményt nyújtott. Túlzásoktól mentes játéka a siker nagyban garanciáját jelentette.”

szerelmét és a grófot megleckéztető komornát (Susana) Pap Lujza; Marcelina házvezetőnőt Debrei Zsuzsanna alakította. Sorsukban közös, hogy mindannyian szerelmi játszmák szövevényében vergődnek, de a darabban nyújtott színészi teljesítményük alapján méltán állíthatjuk, hogy mindhárman a színpad igazi egyéniségei.

„Aki meg se próbál a semmiből valamit csinálni, el se ér soha semmit, és mi lesz belőle, egy nagy semmi. Ez a mottóm.”- idézhetnénk Figaro szavait. Alföldi Róbert vezényletével a Hevesi Sándor Színház színészei klasszikus francia darabból „megpróbáltak” előadást „csinálni”. Nem mondjuk, hogy tökéleteset, hibátlant, de a közös munka, a színészek teljesítménye a siker reményével kecsegtet. A mértéke még nem látható előre. Egy valami azonban biztos: nyomot hagy maga után, hisz megint rádöbentett bennünket valamire. Arra, hogy küzdés nélkül nincs siker. Mert általa jön létre a siker forrása: a produktum. A semmi ellenében.

figurát (Don Gusmán bíró) megidéző Balogh Tamás alakításának egyediségét is. Welmann György (Antonio kertész) és Urházy Gábor László (Basil zenetanár) valamennyi színpadi mozdulata kétségbe vonhatatlan rátermettségükről tanúskodott. A férje szerelmében kételkedő asszonyt (Rosina grófné) Tánczos Adrienn; a vőlegényéhez hűséges,

(Bemutató: 2013. március 28. Hevesi Sándor Színház)



„Alföldi Róbert vezényletével a Hevesi Sándor Színház színészei klasszikus francia darabból „megpróbáltak” előadást „csinálni”. Nem mondjuk, hogy tökéleteset, hibátlant, de a közös munka, a színészek teljesítménye a siker reményével kecsegtet.”